

Att köpa förfalskade varor – vad innebär det?

Varumärkesförfalskning och piratkopiering förekommer överallt i världen och allt förfalskas i dag, exempelvis kläder, skor, solglasögon, väskor, leksaker, men även batterier, läkemedel, livsmedel och bil- och flygplansdelar. Det finns olika regler som ska ge skydd mot efterbildningar och ge den så kallade rättighetshavaren ensamrätt på sin produkt. Med detta informationsblad vill vi ge övergripande information om vad det innebär att köpa förfalskade varor och vad konsekvenserna blir.

Vad ska jag tänka på som konsument?

Var observant när du köper en märkesvara till ett lågt pris eller beställer varor via Internet. I stället för att göra ett fynd kanske du köper en förfalskning. Som konsument har du ingen garanti för vad förfalskningen som du köper innehåller.

Många förfalskade produkter uppfyller inte säkerhetskraven och är därför direkt farliga. En leksak kan till exempel vara farlig för barn om den lätt går sönder. En oroande trend är den ökade försäljningen av läkemedel på nätet. Du kan inte vara säker på att läkemedlen är äkta. Vissa av de förfalskade läkemedlen är helt verkningslösa, men det har förekommit förfalskade mediciner som innehåller farliga substanser som är direkt livsfarliga.

Vad man kanske inte tänker på när man köper förfalskade varor är att det också kan gynna kriminella grupper och organisationer som finansierar sin verksamhet eller tvättar pengar genom den här handeln. En stor del av handeln med förfalskade och piratkopierade varor organiseras av grupper som även ägnar sig åt narkotika- och vapenhandel.

Vad blir följden av att jag köper förfalskade varor?

När du köper förfalskade varor bidrar du till att det uppstår en snedvriden konkurrenssituation. Ju fler som köper förfalskade varor, desto fler lagliga företag slås ut. Enligt internationella handelskammaren har den här handeln kostat EU-länderna 100.000 arbetstillfällen det senaste decenniet. Köpare av förfalskade varor kan också ge näring åt organiserad brottslighet.

Vad får svenska tullen göra?

För att bekämpa intrång i vissa immateriella äganderätter kan vi på eget initiativ, eller efter en ansökan från en rättighetshavare, stoppa de misstänkt förfalskade varorna du har med dig i ditt bagage och som du köpt i ett land utanför EU. Detsamma gäller när du beställt varor via Internet från ett land utanför EU. De senaste åren har Tullverket stoppat allt fler förfalskningar i postpaket. Tänk på att många förfalskade varor säljs via Internet och att det är förbjudet att beställa och köpa förfalskningar via postorder.

När vi har stoppat varorna kontaktar vi rättighetshavaren som får avgöra om det rör sig om en förfalskning eller inte. Visar det sig att det är en förfalskad vara bekräftar rättighetshavaren skriftligen att det är en förfalskning.

Avslutningsvis blir det en civilprocess mellan dig och rättighetshavaren. Det vanligaste är att du som köpare och rättighetshavaren gör upp i godo genom förlikning och varorna går till förstöring. I enstaka fall lämnar rättighetshavaren in en stämningsansökan till domstolen.

Finns det undantag för när tullen stoppar misstänkta förfalskningar?

I nuläget ingriper vi inte när du som resande har enstaka förfalskningar som inte överstiger 1700 kronor

i ditt personliga bagage och vi bedömer att varorna inte är av kommersiell natur. Tänk på att olika tullmyndigheter agerar olika i olika länder. Vissa länder ingriper även om värdet på de förfalskade varorna i ditt bagage är under 1700 kronor och du har köpt dom för personligt bruk. Kontakta respektive lands ambassad för att få mer information.

Översyn av sanktionssystemet

Varumärkesintrång och piratkopiering har ökat lavinartat de senaste åren och kan medföra allvarliga risker för liv, hälsa och miljö. Sanktionssystemet inom EU håller på att ses över så att straffskalorna harmoniseras och blir mer avskräckande. I Sverige är två års fängelse det högsta straffet för piratkopiering och varumärkesförfalskning i dag. Förslaget är att det ska bli fyra års fängelse i straffskalan.

Immaterialrätten består av olika regler som ska ge skydd mot efterbildningar och ge den så kallade rättighetshavaren ensamrätt på sin produkt, idé eller uppfinning. Vanligen skyddas rättigheterna genom en registrering. Detta gäller exempelvis för patent, varumärken, geografiska ursprungsbeteckningar och design.

Genom ett WTO-avtal som trädde i kraft 1995 fick tullmyndigheter för första gången rätt att ingripa mot intrång i immateriella rättigheter. Immaterialrättens syfte är bland annat att skapa förutsättningar för en rättvis konkurrens, stimulera och skydda skapande uppfinningar och idéer och inte minst skydda konsumenterna.

Tullverket

Box 12854, 112 98 Stockholm
Telefon: 0771-520 520
tullverket.se